

Naprej velja
za Ljubljano:
za vse leto 6 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 " 20 " " "
za čet. " 1 " 75 " " "

po pošti:
za vse leto 7 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 " 60 " " "
za čet. " 2 " 5 " " "

Rokopisi se ne vračujejo.

NAPREJ.

Oznanila.
Za navadno dvestopno
vrsto se plačuje:
5 kr., ktera se enkrat,
8 " " " dvakrat,
10 " " " trikrat
natisne, veče črke pla-
čujejo po prostoru.
Za vsak tisk mora biti
kolek (štempelj) za 30 kr.
Vredništvo je na starem
trgu hišna št. 15.

Dopisi naj se blagovoljno frankirajo.

Št. 61.

Ta list izhaja vsak vtorek in petek.

Tečaj I.

V zadevah „odprtega pisma“.

Ko sem prečital ves odgovor „odprtemu pismu,“ nisem precej mogel oglašiti se, ker sem preobložen s posli in opravi, dasitudi se mi je to prav nujno zdelo, kajti mojemu spisu se je podteknil ves drug namen, in izpodbijal je moj nasprotnik vse drugačne misli, nego sem jih jaz kdaj razglasil. O tej priliki mi je živo pred dušo stopil nek Platonov spis, v katerem ta modrijan imenuje velicega neumneža tistega človeka, kateri misli, da se bodo njegove pisane besede kdaj prav razlagale; kajti črka je mrtva — pristavlja Platon — samo beseda je živa. Nisem se namenil, da bi odvrčal vse, kar mi krivo podlaga nasprotnik mojega nasveta, ampak pretresti hočem ob kratkem le glavno stvar, t. j. kako se je razlagala namera mojega sestavka; le samo tu in tam se morda bode treba ozreti še na kaj drugega. Pisatelj pravi („Naprej“ št. 50. in 51.), da svetujem, „naj bi Slovenci popustili svoje narečje... in poprijeli se hrvaščine;“ da mislim „slovenščino odsloviti iz knjige,“ in „pehniti in vreči jo iz knjige.“ Kar pisatelj pripoveduje v 53. št. o enem slovanskem jeziku iz raznih narečij, iz tega bi kdo lahko mislil, da jaz kje govorim o „naredbi enega jezika iz raznih slovanskih narečij,“ ali da sem tudi med onimi, ki „morda celó nepotrebno tratijo blagi čas kratkega življenja s praznim delom vseslovanskih slovníc.“ Kar se tega tiče, morda bode zadosti, če opomnim, da v mojem pismu ni govora niti o vseslovanskej slovnici niti o mešanji slovenskega in hrvaškega jezika v nov jezik; tudi ni to nikdar bilo po mojih mislih. Napčen pa je tudi prvi očitek, da jaz nož vzdigujem na slovenščino; da edino-zveličalno hrvaščino in srbščino stavim na razvaline slovenskega slovstva. V svojem „odprtem pismu“ sem se res bal krivega razlaganja, in torej proti koncu pisma na ravnost pravim: „morda mi kdo poreče: tedaj pod klop z domačim, slovenskim narečjem? Tega nikakor ne mislim!“ Tako jaz govorim v pismu. Ali ker bi kdo te besede razumel tudi tako, da jaz, kadar imenujem slovensko narečje, mislim samo govorjeni, pa ne tudi pisani jezik, česar morda ne posnemlje iz samih besed „slovensko narečje,“ ampak iz tega, kar jaz tamkaj dalje pišem: „slovensko narečje naj ostane tudi po sedaj, kjer in koder je potrebno, namreč pri podučevanju prostega naroda, po uradovih, na leci, v kupčii itd.“ tem ki mi to podtičejo, moram odgovoriti, da pristavljam tukaj zarés važne črke: „itd.“ s kterimi hočem naznaniti, naj rabi slovenščina tudi še drugod, koder do zdaj, na pr. po učilnicah, po zbornicah, po časopisih itd. Nasprotnik mi torej pri imenovanju teh mojih besed krivico dela, ker v začetku svojega spisa v 50. št. izpušča to važno znamenje. Če pa moj nasprotnik ceniti hoče tudi mojo osobno prepričanost, naj mu povém še to,

da si nikoli nisem mislil podučevanja prostega naroda brez učilnic, in časnikov, pisanih v njegovem, narodu razumljivem jeziku; jaz torej, dasi na ves glas ne, vendar molčé pripoznavam potrebo slovenskega jezika tudi v knjigi. Dalje naj mi verjame nasprotnik, da si ne morem nikakor misliti brez znanja našega književnega jezika niti sposobnega učitelja, niti uradnika, niti govornika na leci, in vsi ti morajo ljudstvo podučevati v slovenskem jeziku. Ker torej dajem veljavo slovenskemu jeziku pri poduku sploh, uže trdim, da se umeje samo ob sebi, naj slovenščina ostane tudi v knjigi, kakor do zdaj. (Konec prih.)

Dopisi.

Iz Rogatca. * — V 29. listu „Novic,“ kjer je govor iz zadnje celjske čitalnice, beremo na 233. strani tudi besede: „nedavno je znani publicisti pisatelj se predrznil pisati: da se, ko se prek Sotle stopi, ne najde nič drugega imenitnega, kakor samo to, da tam — Hrvatje prebivajo!“ — Menim, da publicisten pisatelj je vsak tisti, ki po časnikih piše, bodi uže bolj ali menj znan, in torej tudi sam govornik celjske „besede.“ Wolf v nemško-slovenski slovár pa kaže, da publicist je „mož v državnem pravstvu zveden, ki zlasti v časnikih ali novicah zadevne vprašanja razlaga.“ Grajan pisatelj pak je pisal, kakor je znal in slišal, in za tega delj gotovo še ni žalil nobenega naroda. Tega mu vendar nihče ne more kratiti, ker ni pod oblastjo, pod kakoršno je bil nek pisatelj, ki je bil nekak svoj dopis razglasil po „Zagreb. kat. listu,“ in za to moral slišati ostre besede: „lassen Sie das stehen, und thun sie ja nicht mehr, weder mich, noch meine gemeinde erwähnen!“ Vse drugače misli g. župnik Wolf v Medvedovem Selu, ker pravi: „pišite vi mlajši, ki ste močnejših rok in bistrejših očes; jaz pak bodem prebiral, vam svetoval, in podpiral naše slovstvo.“ Da njegove besede niso prazne, vidimo v „Uspomeni na Sloveniju,“ v kej piše naš rojak: „u četvrtak kolovoza odvezosmo se s dr. Tomanom k staromu župniku g. Antunu Wolfu u Medvedovo Selo. Rado-vaše se neizmerno vriedni starina, što vidi u svojej kući tako slavna gosta. G. Wolf je Slovenac stare korenike. Radio je s dr. Kočevarom več za Gajeva probudjivanja, i bijaše jedan od onih, koji su srcem i dušom prionuli uz ideju Gajem propovedanu. On je utemeljitelj „matice ilirske,“ i naručuje si još sada deset slavjanskih časopisah.“ — Če imamo take ljudi uže na tej strani Sotle lahko rečemo, da človek, če tudi preki Sotle stopi, ne najde drugega imenitnega, nego da tam prebivajo Hrvatje, h kterim mi hodimo s trebuhom za poštenim kruhom.

Iz Borovnice 29. julija. R. — Sinoči ob polu dvanajstih je mirno v gospodu zaspal na Bistri spoštovani grajščak gospod Anton Gale, v 45. letu svoje starosti za hudo boleznijo, oskrben s sv. zakramenti umirajočih, ves udan v božjo previdnost. Bil je rajni gospod prav blaga duša, zvest državljan, iskren domorodec in ves vnet za slovenski narod. Kadar smo se kje sešli, vedno je najrajši slovenski govoril, in slovenski jezik mu je res gladko tekel. Vsa okolica žaluje za njim, pa kako ne bi, ker je bil oče ubozim, prijatelj duhovnim in trdna podpora vsem, ki so potrebovali kake pomoči. Zato bodi mu Bog milostiv, in v miru naj počiva!

Važnejše dogodbe.

Ljubljana. „Novice“ oznanjajo, da je prevzvišeni vladika g. Strosmajer zagotovil slovenske matici 1000 gld.

— Un teden je bilo dovršeno izpraševanje v mestnej glavnej učilnici pri sv. Jakobu; 30. dan t. m. so se na strelišči dajale darila gimnazijskim in realinim učencem. O vsem tem prihodnjic kaj več, ker denes primanjkuje prostora.

— G. Antona Galeta pripeljejo 31. dan t. m. v Ljubljano, kjer ga ob šestih po poldne ponesó k sv. Krištofu, da bode pokopan v rodovinskej raki. Bil je odbornik naše čitalnice.

Stajerska. Ptujška čitalnica je imela 23. dan t. m. zjutraj zbor, h kateremu je bilo prišlo do 70 udov na strelišče v dvorano, ozaljšano s cesarsko in slovensko zastavo. Vodja glavne učilnice, g. Meško, začasni odbornik, začne zbor z govorom v slovenskem jeziku. Prvosedoval je g. Herman, za peresnika je bil g. Raič. G. Herman je razložil namen tega društva, in potem so se pretresala pravila paragraf za paragrafom v slovenskem in nemškem jeziku. Na to se je izvolilo 9 odbornikov, med katerimi so trije duhovni; 8 jih je iz Ptuja, eden iz obližja.

Koroška. G. Andreju Einspielerju je rzsodba v tiskarnej tožbi potrjena tudi pri najvišem sodnem dvoru.

Dunaj. Nj. veličanstvo je šlo 28. dan t. m. zjutraj čez Linc in Wels v Regensburg po presvitlo cesarico, in od Linca do Dunaja se menda v petek (31. dan t. m.) Nj. veličanstvi pripeljati po Donavi na soparniku.

— Nj. veličanstvo je 20. dan t. m. potrdilo kranjskemu deželnemu zboru zakon o pripomoči cerkvam, in 23. dan t. m. zakon, kako naj se v red spravi požiganje ljubljanskega močvirja.

— Nj. veličanstvo je 23. dan t. m. poklonilo viteški križ Leopoldovega reda bez rednine (taxe) g. dr. Miklošiču, dosmrtnemu državnemu poslancu gosposke zbornice, javnemu profesorju dunajskega vseučilišča za velike njegove zasluge o znanstvu.

— Grof Rechberg, Drouin de Lhuys in Lord Russel so naredili vsak svoj odgovor petrograjskej vladi, in vsak izmed njih ima v rokah uže vsa tri pisma, iz katerih se ima izdelati samo eno pismo, in to pošlje potem francozka, angleška in tudi naša vlada, vsaka za-se, knezu Gorčakovu.

— 1. dan avgusta letošnjega leta se začno med ljudi dajati novi bankovci po 100 gld., ki bodo zeleno ozaljšani. Bankovci po 100 gld., ki zdaj hodijo po svetu, imajo pisano, da so na svitlo dani 1. marca 1858. leta, in jemale jih bodo blagajnice vseh bank za plačilo ali za méno do 31. julija 1864. leta; od 1. avgusta 1864 do 31. decembra 1864 jih bodo jemale samo banke dunajskih blagajnic; od 1. januarja 1865 pa bode moral pisati voditeljstvu dunajske banke, kdor jih bode hotel zamenjati, in od 1. januarja 1871. leta banka ne bode več imela dolžnosti, da bi jih jemala.

12. seja poslanske zbornice. Prvosednik: Hasner; na ministerskej klopi: Schmerling, Hein, Plener, Rechberg, Wickenburg in Mescery. — Prvosednik oznaní, da se je novéni odbor uže ustanovil, in da je izvoljen za prvomestnika Litvinovič, za namestnika Taschek, za peresnika pa Kinsky in Vratislav. Zyblikievič izroči zbornici prošnjo krakovskih meščanov, da se gosposkam naroči, naj se obdrži zakon o brambi osobne svobode. Posl. Ofner s tovarši vpraša kupčijskega ministra: 1) zakaj niso dovršena prva dela inšbruk-bocenske železnice? 2) kdaj se bode moglo zares pričeti pravo delo te železnice? 3) kako je mogoče, da se železnica vožnji odpre v tistem času, kateri je odločen po storjenj pogodbí? 4) kakošna kazen je postavljena, ako se ta železnica ne odpre vožnji v tistem času, ki je odločen po storjenj pogodbí? Na to poslanec Gross podá s tovarši državnemu ministerstvu vprašanje: dasi je osvobodil dvorni dekret, dán 1786. leta, nekatoličane, da jim ni treba nič podpore dajati za katoliško bogočastje; da-si po §. 13. patenta, danega 8. dan aprila 1861. leta, ljudém evangelske vere ni treba za katoliško bogočastje nič prilagati: vendar uradovi po gorénjem Avstrijskem z eksekucijo pobirajo narurne pridelke, kar priča, da ne veljajo nič najboljši zakoni, če jih ne izpolnujejo uradovi. Podpisani torej vprašajo: 1) ali so ti prigodki znani državnemu ministerstvu? 2) kaj misli narediti, da bi popolnoma v moč stopil §. 13. patenta, danega 8. dan aprila 1861. leta? Prvosednik reče posl. Stammu, naj z vzroki podpre svoj nasvet, da bi se namreč izvolil odbor, ki bi presodil pogodbe in dovolitve, na ktere se opirajo dela na železnicah in pri pomorskej vožnji sè soparnimi ladjami. Stamm opominja, da je bilo 1863. leta 4,800.000 gld. in 1864. leta da bode 5,500.000 gld. treba dati samo za podporo in zato, da so obresti zagotovljene pri tacih početjah, in torej naj bi ta reč precej prišla v zbornici na posvetovanje. Potem ga vpraša Hasner, kako naj bi se tej reči volil odbor? Stamm odgovarja, da se mu ta nasvet zdí nujen (dringlich), in tedaj naj bi se odbor precej volil. Minister Schmerling pa ni enake misli, ker ta reč pride tudi na vrsto pri državnih dohodkih in stroških; dalje pak je to vprašanje prevažno, da bi se v naglici dognalo. Na to pregovori Schindler, da to vprašanje bi moralo uže vendar na vrsto priti prav zato, ker je važno; tudi bi imelo biti v presojevanje postavljeno za glavno, pa ne za stransko, menj važno reč. Stamm še pristavi, da je bila to uže sklenila zbornica 17. julija 1862. leta, in da vendar še do zdaj ni obveljalo. Schmerling še enkrat govori, da ta nasvet nikakor ni nujen, in potem ga je zavrglo tudi glasovanje z obilo večino, ker zanj je glasovalo samo 41 poslancev na levici. Stammov nasvet se torej izroči odboru devetih, naj se najprvo o njem posvetujejo. Potlej se je volil ta odbor. — Posl. Mende, poročevalec prosilnega odbora, oznanja, da je srenjsko svetovalstvo dunajskega mesta podalo prošnjo, naj bi se naredil zakon, po katerem bi se odpravila politična dovolitve za poroko, in po katerem bi si bili tudi v tej stvari enaki vsi državljani. Odbor svetuje, naj bi se ta prošnja izročila odboru devetih poslancev, izvoljenih izmed razdelkov. Glasovanje potrdi. Društvo dejanskih zdravnikov v Pragi prosi, naj bi pri domovinskem zakonu ne pozabili dejanskih zdravnikov, in odločili, da se domovinstvo ne more tacim zdravnikom kratiti v nobenej srenji, v kterej so vsaj 2 leti delali. Odbor svetuje, naj se ta prošnja izroči domovinskemu odboru. Obveljalo je. — Dr. van der Strass poroča o prošnji Marijana Langieviča, naj bi zbornica kmalo opravila pri vladi, da bi smel iti na Švajcarsko, in pripoveduje, da je Langievič hotel priti v Usčeje, in zahteval, naj ne bode moral ostati na Avstrijskem; ko pa tega ni dovolila vlada, potem je šel drugéj čez mejo, in podpisal je to-le obljubo:

„pripravljen sem storiti, kar se mi poroče, in ostati na odkazanem kraju, dokler želi cesarska vlada, in nič opravka ne imeti z vporom, posebno pa ne z vpornim poljskim početjem, za kar zastavljam besedo na svoje poštenje.“ Potem je pa Langievič to besedo zopet umeknil. Policijski minister je ravnaje z Langievičevem včeraj opravičeval, imenovaje mednarodno pravico in dolžnosti take države, ki v kakej vojni ne pomaga niti temu, niti unemu. Prosilni odbor je dalje opomnil, da se je nekaj enacega uže bilo zgodilo v zadnji vojski na Laškem. 12. junija 1859. leta namreč c. k. posadka v Lavenu, imejoča 650 mož, prebeži v Mogadino, na švajcarsko zemljo v tesinskem kantonu; tesinska vlada pak jej naglo vzame orožje, in odpoti jo v notranjo stran švajcarske zemlje, da bi morala tam ostati, dokler bi hotela vlada. To se je zgodilo po sklepu švajcarskega zaveznega svetovalstva, storjenem 20. maja 1859. leta, ki je bil ukrenil, da se morajo daleč od meje v neradovoljno prebivanje odpraviti vsi tisti tuji vojaci, kateri bi med vojsko pribežali na Švajcarsko. 19. junija 1859. leta je švajcarski opravnik na Dunaji c. k. vladi pismeno razložil načela, katerih se je v tej reči držalo zavezno svetovalstvo, da Švajcarska namreč daje pribežališče odcpljenim in preganjanim trumam, in da s tem izpolnjuje uljudnost, ne zapovedi; ali da je vendar njena dolžnost, skrbeti, da njé zemlja ne bode rabila za navadno pribežališče, in da se trume o priliki ne bodo vračale na bojišče, ker Švajcarska v tej vojni ne podpira nobene vojujoče države. Potem je zavezno svetovalstvo priporočilo francozkej vladi, naj sme teh 650 Avstrijanov iti v Bregenco, česar se Francozka ni branila, samo da je morala Avstrija obljubiti na svojo čast, da v tej vojni več ne postavi na bojišče teh vojakov. To je pritrdila Avstrija 27. dan junija 1859. leta, in c. k. trume so šle v Bregenco v začetku julija meseca. — Potem je svetoval odbor, naj sklene zbornica, da se prošnja Marijana Langieviča izroči slavnej vladi, da bi jo primerno presodila. — Potrdilo je glasovanje. — Za njim je govoril dr. Rechbauer, da je Langievič zdaj uže zaprt v trdnjavi, in da v državi, oprtej na pravico, morejo človeka v trdnjavo zapreti le tedaj, ako se to zgodi po zakonih; osobna svoboda pak da se more vzeti samo še le potem, če so tako sklenili sodniki, ali poprej pa da je morala biti razprava, ali če je kdo v preiskavi zaradi hudo dejstva zoper kak zakon, ali pa, če ga za nekaj časa priprè policija. Tukaj pa tega ni, ker ni bilo preiskave, in tudi sodniki niso sklenili zapora. Če se je Langievič vpóra vdeležil, vendar ni storil nič, kar bi se moglo kaznovati po avstrijskih zakonih; tudi ga vlada ne more izročiti Rusom, ker v tej vojni se je združila z Angleško in Francozko, in da Avstrija dalje ne more izročati političnih zločinov, ker se je postavila na podlogo svobodne države; po nekdanjem poljskem vporu 1831. leta da je bila Avstrija ob svojih stroških v Ameriko poslala nekoliko Poljakov, ki so v našem carstvu nekaj časa morali prisiljeni prebivati, in misel je bila, da je s tem ustrezno mednarodnim pravicam, ker so bili vporniki daleč premaknjeni; pa da tudi zdaj prosi Langievič sam, naj bi smel iti v Švajco. — Dr. Zyblikievič pové, da je od Langieviča dobil pismo, v katerem pripoveduje, da je bil zato umeknil v Tišnovem obljubo na svoje poštenje, ker so ga preostro držali, in ker je okoli sebe videl ogleduhe. — Dr. Ryger se oglasi, da se obljuba na svoje poštenje mora držati vselej in povsod, in da je najboljše, naj to reč naredi sama vlada, kakor se jej zdi ugodnejše, ker Poljaci želé obnoviti vse nekdanje kraljestvo, in torej mislijo Avstrii vzeti Galicijo; da od narodne varšavske vlade hodijo smrtne sodbe Avstrijancem v Avstrijo, da hodi žuganje Avstrijancem; da avstrijski državljanje plačujejo davke za poljski vpor, ker si ne upa vsak

na glavo nakopavati nevarnosti, ktere bi mu pretile, ako bi se ustavljal. — Zyblikievič je opomnil, da bi mogli avstrijskega, torej tudi vsacega tujega državljana, dolžiti, da je kalil javni mir, potem še le, ko bi na avstrijskej zemlji delal kaj tacega, kar je sovražno ruskej državi, česar pa Langievič ni storil. — Poročevalec van der Strass je rekel, da po odborovem nasvetu vlada lahko ustreže dr. Rechbauerjevím željam, ako se jej bode zdelo pripravno. — Obveljalo je na to, kar je bila nasvetovala komisija; največ Poljakov je za to glasovalo. — Prvosednik oznani, da so izvoljeni v odbor zarad Stammo-vega nasveta gg. poslanci: Stamm, Skene, Evgeni grof Kinsky, Lohninger, Mendé, Gutovski, Berger, Kramer. — V odbor zarad politične dovolitve za poroko so bili izvoljeni gg.: Ručka, Gorjup, dr. Mühlfeld, Kristjan grof Kinsky, dr. Mandelblüh, dr. Demel, dr. Berger, Heyss in dr. Dobrila. V tem odboru je za prvomestnika dr. Mandelblüh, za peresnika sta pa dr. Demel in Gorjup. — Zbornica dá prvosedniku oblast, naj pismeno oznani prihodnjo sejo, kadar bode namreč kateri izmed izvoljenih odborov mogel kak nasvet položiti pred zbornico.

Moravska. 24. dan t. m. je bilo v Brnu pri vredništvu „Moravske Orlice“ skoraj 3 ure preiskovanje zarad rokopisa necega iglavskega dopisa, kateri je redavno bil natisnen v tem listu.

Galicija. 27. in 28. dan t. m. je bilo še preiskavanje v Levovu. Zapri so g. dr. Zemialkovskega, grofa Štefana Zamojškega in g. Sierakovskega.

Erdeljska. Po lastnem pismu Nj. veličanstva do dvornega kanclerja, grofa Nadasdy-ja, ktero je bilo oznanjeno v dežel-nem zboru, vladika Haynald več ne more priti v erdeljski deželni zbor.

Ruska. Štirim litovskim gubernijam je naloženo, da morajo plačati Rusom 3,500.000 rubljev, in rokodelci morajo plačati po 100 rubljev, ako gre kak njihov delavec pomagat vpornikom. Tudi hišnim posestnikom v Vilni je naloženo veliko plačilo; tiskarji morajo plačati po 300 do 1500, fotografi po 300 do 600 rubljev itd.

Poljska. Združeni poljski vojskovodje Rudzki, Jankovski in Krysinski so 24. dan t. m. pri Krasnyslavu popolnoma zmogli Ruse, ki so v tem boji izgubili 700, Poljaci pa 200 mož.

— Ruski vojskovod Muravév na Litovskem daje kmetom po 3 rublje za vsacega ujetega neoroženega vpornika, in po 5 rubljev za vsacega oroženega.

— Dolinovski je Ruse zmogel pri Konjskem in Rudovski pri Przysuhi.

— Na Podlaškem pri Janovu je 19. dan t. m. Zelinski zmogel dve ruski krdeli; Rusi so imeli 200, Poljaci 70 mrtvih.

— Narodna vlada je ukazala Poljakom, živočim po tujih deželah, naj se domú vrnejo.

Srbska. Židje (Judeni) iščejo pravice, ktere so imeli pod knezom Milošem.

Francozka. Pišejo, da pojde maršal Canrobert na Švedsko v posebnem poslu.

— Med 24. in 25. dnevom t. m. po noči je bilo na ogléh v Parizu prilèpljenih več pisem, ki vñemljejo v boj za Poljake.

Italija. Ognjemetni hrib na Sicilii, Etna, uže bljuje ogenj; 16. in 17. dan t. m. je bilo v hribu slišati močno grménje.

— 4. in 5. dan t. m. se je tudi v Rimu v slovanskej cerkvi sv. Hijeronima slovesno praznovala tisočletnica sv. Cirila in Metoda. V slovanskem jeziku je služil sv. mašo vladika Litvinič. Na cerkvi sv. Hijeronima sta bila dva latinska, dva slovanska napisa v cirilici in glagolici.

— Poljska narodna vlada je povabila več laških častnikov, posebno strelcev, naj gredo k Poljakom za častnike, in to se tudi na tihem uže godi, ker jim je rada dovolila odpušča domača vlada.

— Garibaldi rana je uže cela; vojskovod uže jaše, in po mesecu dni bode mende uže hodil brez bérl.

Vlaška. „Presse“ pripoveduje, da je knez Kuza vesel, da so se njegovi vojaci morali bojevati s Poljaki pod Milkovskim, ker je v tem boji dobil priliko pokazati ruskemu carju, kako mu je udan.

— Uže zopet je 350 oboroženih Poljakov in 25 konj prekoračilo Donavo nad Tulčo, da bi po karabogdanskej Besarabii udarili na Poljsko.

Pruska. Kakor beremo, Bismark menda misli popustiti rusko zvezo, in pridružiti se zapadnim državam, ker je neki pisal pruskemu poslancu v Paris in London, naj povesta zapadnim vladam, da se Pruska ponuja, da bi poravnala Rusko in zapadni državi (Angleško in Francozko). Tudi „Kreuztg.“ priporoča, naj se Pruska v politiki združi z Avstrijo in z Angleško.

Turška. Zadnji Poljaci v Skadru (Skutari) so dobili ukaz, naj gredo jaderno po donavskih kneževinah in po Besarabii na poljsko bojišče.

Amerika. V Novem Jorku je od 13. dneva t. m. zaradi vojaškega nabora krvav hrup in požiganje. Tudi v Bostonu so se ustavljali vojaškemu naboru. Lee-jeva vojska se je umeknila na Virginsko; zavezniki so na milost osvojili ostrog Hudson in otok Morris. Zavezni vojskovod Sherman je zmagel Johnstona, in ujel 2000 vojakov.

Program.

Ljubljanske Slovenke izročé v nedeljo 9. avgusta o pol-dne slovenskim pevcem pevsko zastavo v čitalnični dvorani. Tu bodo govori in petje. — Ob 5. uri popoldne pojdejo pevci in čitalnični udje v Šiško, ako bode vreme ugodno. Tu se napravi večerna veselica na posestvu gospoda Jožefa Pleiweisa. Skrbelo se bode za mrzle jedi, pijačo in zabavo. Čitalnični udje se uljudno vabijo k tej svečanosti.

Čitalnični odbor.

Loterija 29. julija 1863.

Dunaj: 80, 75, 6, 20, 67.

Gradec: 79, 28, 74, 71, 44.

Dunaj 30. julija. — Nadavek (agio) srebru 10.50.

Srce in trebuh.

(Burka.)

Trebuh:

Lep sem, krasen, to spoznajo
Ribe, tice, vsi narodi;
Kdor mi krati čast in hvalo
Je bedák, ne vé kaj blodi.
Bivališče imam mirno
Vsred živali, vsred človeka;
Sem fazanom, zajcem, karfom,
To, kar je Turčinom Meka!
Vse kar leta, teka, plava,
Bodi z gore, bodi z jame,
Bodi grenko, bodi sladko,
Vse pomika se le va-me!
Sosed, dragi moj, poglej me:
Nisem rejen in okrogel?
Ne bi noge me nosile,
Še naprej bi jaz ne mogel!
To pa je še najéudnejše:
Kdor največega me ima,
Tacega, da komaj diha,
Da nad mano vedno kima,
Ta me ljubi, ta me hvali,
Ta me boža, ta me gladi,
Pa le vidim, da me reva
Težko nosi še pri hladí!

Srcé:

Ti postave si poštene,
Radosti brez tebe ni je;
Vendar prosim te, varuj se
Puhle, prazne baharije!

Trebuh:

Kdo se baha, ti nemarnež?
Le čemú si se glasilo?
Dobro znaš, če jaz poginem,
Tebi tudi bi odbilo!
Ti le biješ in le biješ, —
Skrb te le in strah pestita!
Kak razloček je med nama:
Ti si blisk, jaz kalamita!

Al ne vidiš nog in prstov,
Kako gibljejo krog mene?
Jaz med njimi krepko vladam, —
Veče ni moči nobene!

Srcé:

Črna laž je, kar zdaj kvasiš!
Tudi ti bi koj omagal
Bi kot perje koj se skrčil,
Menj od sence koj bi vagal,
Ako ne bi drugi udje
Vedno si prizadevali,
Ne bi vedno te polnili,
Ino štruklje v té metáli!

Trebuh:

Zlodej vedi, kaj ti mene
Tak nemilo zaničevaš!
Ura tista bo pa bila,
Da besed se tvojih zgrevaš!
Zasijalo ti bo sonce,
Da boš spoznal, da brez mene
Truplo ne bi nič veljalo!
Udje se vrté krog mene,
Jaz, le jaz zapovedujem,
Delajo, če ukazujem,
Gluhi so, če jaz ne čujem!
Pa zakaj te kregam, reva?
Še brez tega si preplašno!
To le prosim te, ne bodi
Nad menoj tako negmašno!

Srcé:

Sosed moj! jaz ne bom rekel,
Da ti nisi vreden hvale,
Vreden si je, to spoznamo,
In pošteno — ne premale!
Ali tudi to spoznamo,
Da smo bratje, vsi med sabo,
Da te nečemo vladarja,
Da si le za silno rabo!

Mi podpiramo se zvesto;
Eden družemu pomaga;
Ene misli, ene duše
Ne bojimo se ne vruga!
Ti pa vendar si predrzen,
Grešna je že tvoja sitnost;
Radi znali bi, od kod je
Tvoja čudna imenitnost?
Bodi Juri, bodi Miha,
Vedno stoka ino toži,
Da je vsak dan z boga tebe
V slabej in nevarnej koži.
Naših si že tolkanj zmotil,
Da so sebe pozabili,
Da so drugim se podali
Ino svoje zatajili!
Srca si jim in možgane,
Roke, uha in očesa
Tako zmešal, da ne znajo,
Kaj je pekel, kaj nebesa!
Si pohabil, si pokvaril
Blago dušo marsiktero,
Si prodal za košček kruha
Rodovino, zlogo, vero!
Tvoja lakomost je kriva,
Da poštenje se zgubljava,
Da zavidnost zemljo vlada,
Ušla da je srčnost prava.
„Mož beseda“ ne velja več,
Temu le si stric, moj brate,
Kdor ti dan in noč prav streže,
Kdor največ utika va-te!
Svoboda se približuje,
Naj razjasi tudi tebe,
Da spoznaš pravico sveto,
Da spoznaš zdaj nas in sebe!
Dalje ne bo obveljalo:
„Le s trebuhom hajd za kruhom!“
Obveljalo bo: „Za kruhom
Z glavo, srcem in trebuhom!“

Miroslav.